

Bredareds kyrka

57.8077, 12.8988

En föregångare till Bredares kyrka låg strax sydost om den nuvarande. Enligt en bevarad anteckning från 1820-talet var den gamla kyrkan cirka 300 år gammal och låg förmodligen där hängasken nu står, på den gamla delen av kyrkogården. Osäkerheten beror på att de flesta skriftliga handlingar blev förstörda vid en brand i prästgården.

I början av 1800-talet hade man konstaterat att den gamla kyrkan var "mycket förfallen och som moderkyrka betraktad alldeles för liten", och man beslutade sig därför att bygga en ny kyrka. Eftersom bygden var fattig dröjde det innan bygget kom igång, och 1830 ansökte man om rikskollekt för att få in medel till kyrkan, och senare samma år kom ett positivt besked från kung Carl Johan.

Bredared fick hjälp från församlingar i hela landet och bygget kunde bli verklighet.

Arkitekten vid Överintendentsämbetet Jacob Wilhelm Gerss ritade kyrkan och som byggmästare utsågs Peter Pehrsson från Sandhult. Detta blev hans första av en lång rad kyrkobyggen i Västergötland. Han har även bland annat även byggt Sandhults kyrka, som också den ritades av arkitekt Gerss.

Kyrkan som inte ligger i öst-västlig riktning, vilket annars är det vanliga, utan är något vriden till en nordvästlig-sydostlig riktning, räknar 1834 som byggår, men var inte helt färdigställd förrän på sommaren 1839 och den invigdes officiellt av biskopen den 6 oktober samma år.

Kyrkan har genomgått tre större renoveringar. I början av 1920 och 1950-talet samt i slutet av 1980-talet.

Altartavlan från 1857 föreställer Kristi uppståndelse, och är målad av konstnären Anders Gustav Ljungström från Sandhem. I sockenrådsprotokoll står att läsa att konstnär Ljungström åtog sig att måla tavlan för 500 riksdaler. Tavlan skulle ha en ram förgylld med äkta guld och på väggen runtomkring skulle det vara målade ornament. Ornamenten togs bort vid renoveringen på 1920-talet.

På altaret står ett krucifix som tros vara ett senmedeltida processionskors från slutet av 1400-talet som.

Predikstolen har den typiska förnäma 1700-talsstilen och är tillverkad av Johannes Andersson i Mjöbäck. I ett sockenstämmoprotokoll från 1839 kan man läsa: "Pastor och Bengt Andersson hade marknadsdagen den 6 mars uti Borås träffat en man vid namn Johannes Andersson i Ölsbo, Mjöbäcks pastorat, vilken förfärdigat många predikstolar och åt pastor överlämnat en ritning, vilken i dag förededdes sockenmännen och av dem med bifall antogs." 250 Rdr banco var priset för predikstolen hämtades trävit med 3 hästar och sattes upp i kyrkan av mästaren själv med handräckning av Bredaredsborna. Det dröjde dock till 1856 innan man lät man måla predikstolen.

Dopfunten är tillverkad 1952 av Erling Valldeby, och ritades av arkitekt Axel Forsén. Det är en kopia av den gamla medeltida dopfunten, och skänktes till kyrkan av missionssykkretsen i Bredared. Ytterligare en dopfont i trä från 1800-talet finns i kyrkan. Intill den gamla dopfunten finns i fönstret två träskulpturer föreställande en kvinna och en man i skärselden. Skulpturerna är troligen från 1700-talet och har enligt utsago hört till en altaruppsättning i den gamla kyrkan. Vänga kyrka fick överta denna då sockenstämman 1770 bestämde sig för att ersätta den gamla altartavlan ersattes med en ny eftersom den ansågs "otjänlig i Guds hus". De skulpturerna som nu kommit tillbaka till Bredared återbördades av en antikhandlare i Göteborg.

I koret finns en tre meter hög ljusstake. Det har länge sagts att det är en gammal kyrkstöt som har blivit ljusstake men troligen är det istället från början en medeltida processionsstav liknande den som finns i Hedareds stavkyrka.

Källa:

Worddokument. Sammanställning av Lisbeth Grahn. 2015.